

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Literatura:

Černý, E. 1992: Výsledky výzkumu zaniklých středověkých osad a jejich plužin. Brno.

Hosák, L. 1931: Odhad statku Kunštátského r. 1631. Od Horácka k Podyjí VIII.

Nekuda, V. 1961: Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu. Brno.

Tenora, J. 1895: Zaniklé osady v okrese Kunštátském a Bystřickém nad Pernštýnem. Časopis Matice moravské XIX.

Tenora, J. 1903: Vlastivěda moravská II. Místopis. Kunštátský okres. Brno.

Resumé:

Nýrov (Bez.Blansko). „Habrov“, „Habrův žleb“. Wüstes mittelalterliche Dorf. Hochmittelalter, Nezeit. Oberflächenuntersuchung.

OLOMOUC (okr. Olomouc)

Třída Svobody. Vrcholný středověk (13.-15.stol.). Předstihový výzkum.

Na ploše již dříve částečně zkoumané proluky (dr. Michna) mezi hotelem Gemo a Moravským divadlem jsme odkryli plochu 200 m².

Nejvýznamnějším nálezem je část základu dřevěné srubové stavby, jejíž jedna odkrytá strana dosahuje délky 5,3 m. Interiér tvoří propálená dusaná podlaha a exteriér je vysypán zelenošedým štětem. Na něm byl nalezen drobný peníz Václava II., který datuje dobu jeho zániku do prvních let 14. stol. Stavba byla zanedlouho obnovena v podobné dispozici a pro odtok dešťové vody byl vybudován kamenný kanálek. Do nejstarší fáze středověkého osídlení zkoumané plochy patří také studna s bedněním dřevěnými deskami. V horní části jejího zásypu, který vznikl pravděpodobně jednorázově, se našlo torzo koníčka z bílé kaolínové hlíny. V mladší fázi, v 15. století, vzniklo v místě několik hospodářských objektů. Předně se jedná o kamennou pec a pozůstatky dvou pecí cihlových, jedné z cihel z pálené a druhé z nepálené hlíny a dalších několik kruhových pecí postavených z hlíny. S kamennou pecí pravděpodobně souvisel objekt s dřevěnou prkennou podlahou a další studna kruhového tvaru, vyzděná z na sucho kladených kamenů. Z výzkumu pochází množství zlomků keramiky, skla a další kovové a kostěné předměty. (Podrobněji: Tomáš Drobný, Předstihový archeologický výzkum na třídě Svobody in: Ročenka státního okresního archivu v Olomouci, 257,3 (22), 1994, Olomouc, 1995)

Tomáš Drobný, PÚ Olomouc

Resumé:

Olomouc (Bez. Olomouc). Třída Svobody. Hochmittelalter (13.-15. Jh.). Vorläufige Sondierung.

OLOMOUC (okr. Olomouc)

Mahlerova č. 6 parc.č. 249. Odpadní jáma. Vrcholný středověk. Záchraný výzkum

V Mahlerově ulici proběhl záchraný archeologický výzkum v souvislosti s odbagrováním třímetrového souvrství pro stavbu nového domu. Při tom byla odkryta odpadní jáma, vyzděná na hlínu lomovým kamenem. Měla rozměry 120x160x150x165 cm a ve spodních partiích byla vytesána do zvětřalého skalního podloží v hloubce 395 cm od úrovně původního povrchu dvora. Kamenná vyzdívka spočívala na skalním podloží v hloubce 270 cm

a její koruna v nejvyšší zachované výšce dosahovala výšky 90 cm pod úroveň dvora. Stratigrafii uvnitř jámy bylo možno korelovat s vnějšími vrstvami na dvoře. V nejspodnější části jímky jsme našli tři celé hrnce, džbánky, keramickou pokladničku, nádobkový a komorový kachel dva celé a jeden téměř kompletní kus loštických pohárů, drobnou hrnčířskou plastiku kohoutka a celý kameninový pohár s plastickým ženským obličejem označovaný za kameninu tzv. Falkeho skupiny. Nad touto vrstvou označenou č. 10 jsme zaznamenali požárový horizont, který podle našeho názoru vznikl při ohni v roce 1492. Další vrstvy obsahovaly množství zlomků keramiky, objeven byl jeden neporušený zeleně glazovaný renesanční kachel s figurální výzdobou. (Podrobně: Josef Bláha, Tomáš Drobný: Dva pozoruhodné keramické nálezy z Olomouce-Mahlerovy ul.č.6 In: Památkový ústav v Olomouci výroční zpráva 1994 , v tisku.)

Josef Bláha - Tomáš Drobný, PÚ Olomouc

Resumé:

Olomouc (Bez. Olomouc). Mahlerova Strasse 6. Parcellen Nr. 249. Abfallgrube. Hochmittelalter. Rettungsgrabung.

OPAVA (okr. Opava)

Ostrožná ul. č. 10, čp. 211 (parc. č. 250) - I. etapa. Sídliště - město. Středověk (13.-14. st.). Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum zde trval od konce roku 1992 do února 1993. Dům je kulturní památkou, zařazenou ve státním seznamu pod č. 3179 a charakterizovanou jako "renesanční dům z konce 16. století." Objekt je zhruba z poloviny podsklepen (čelní a střední část), obvodové zdivo sklepů bylo zbudováno z lomového kamene na hliněnou maltu, doplňovanou místy maltou vápennou, klenby jsou cihlové, valené, event. valené s lunetami a patří renesančnímu období, stejně jako přední a část střední dispozice přízemí. Toto nejstarší jádro domu zůstane jako jediné zachováno, zbytek je určen k demolici a na jeho místě vyroste bankovní dům. Součástí stavby bude i vybudování bankovního trezoru v nepodsklepené dvorní části.

Vlastnímu archeologickému výzkumu předcházela geologický průzkum, který zmapoval složení vrstev až do hloubky cca 6 m. Jím bylo zjištěno, že geologické podmínky v místě stavby jsou složité. Navážky sahají místy do 4 m, pod nimi jsou hlíny nebo jíly, jinde pak bahnitá náplav. V hloubce 6-7 m pod terénem se objevily šterky nebo písky, v hloubce zhruba 6,5 m začala prosakovat spodní voda. Voda však byla zastižena i na bázi navážek, v tomto případě se však jednalo o vodu srážkovou, zachycenou na nepropustném podloží z jílu.

V sondách po geologickém průzkumu (jámy hluboké 2-4 m) se jasně rýsovala tmavá kulturní vrstva ve zhruba dvoumetrové hloubce. V I. etapě výzkumu byly položeny 2 sondy v nepodsklepených partiích domu a 1 ve sklepě, přičemž bylo využito stávajících geologických sond. Při jejich rozšiřování a prohlubování bylo z tmavé kulturní vrstvy vyzdvíženo značné množství keramického kuchyňského materiálu, z něhož nejstarší s vysokými římsovitými okraji náleží 2. polovině 13. století, ale i mladších tvarů ze století 14., kosti domácích zvířat, opracované dřevo, kousky kůží; z kovových předmětů stojí za zmínku nález koňského udidla. Je však třeba dodat, že díky předchozí činnosti geologů nebyl terén intaktní a tudíž není možno spolehlivě určit původní a druhotné uložení nálezů. Sondy v nepodsklepené části domu zachytily zbytky cihelných klenebních útvarů starých suterénů, event. základů předchozí